

Mark Ravenhill
shoppen en fucken
SHOPPING AND FUCKING
(*SHOPPING AND F***ING*)

Vertaling Tom Kleijn

*****

PERSONEN

LULU
ROBBIE
MARK
BRIAN
GARY

*****

SCENE EEN

Flat - ooit tamelijk chique, maar nu bijna helemaal kaal.

LULU en ROBBIE proberen MARK te laten eten uit een plastic bak afhaalen.

LULU Toe nou. Eet nou wat

(Pauze.)

Toe nou. Je moet eten.

(Pauze.)

Kijk, alsjeblieft. Het is heerlijk. Toch?

ROBBIE Zeker.

LULU We moeten allemaal eten.

Hier.

Toe nou, toe nou.

Een hapje voor mij.

(MARK braakt.)

ROBBIE Shit. Shit.

LULU Waarom moet dit alt...?

Schat - zou je? Laten we die troep opruimen.

Waarom gebeurt dit?

MARK Laat me nou.

LULU Dit zal ... toe nou ... het is niet erg.

MARK Luister, laat me nou.

LULU Dank je.

Zie je wel? Het gaat. Hap ... slik ... en weg is het.

ROBBIE Goed? OK?

LULU Ja, ja. Hij is OK nou.

MARK Luister ... gaan jullie maar naar bed.

LULU En jou hier zo laten zitten?

MARK Ik wil even alleen zijn.

ROBBIE Komt er nog iemand langs?

LULU Krijgt iemand nog geld van je?

MARK Nee. Niemand komt langs. Nou - ga naar bed.

LULU Wat ga jij dan doen?

MARK Gewoon hier zitten. Zitten nadenken. Het is een puinhoop in mijn hoofd.
Kijk naar me. Ik ben kapot.

ROBBIE Komt wel goed.

MARK Ik ben zo moe.
Ik heb niets meer onder controle. Mijn ... ingewanden niet. Mijn hoofd niet.

ROBBIE We hebben het toch goed met elkaar?

MARK Natuurlijk. Dat bedoel ik ook niet.

ROBBIE Goede tijden. Met z'n drietjes. Feestjes. Taxi in, taxi uit. Naar bed.

MARK Dat is jaren geleden. Dat was vroeger.

LULU En jij zei: ik hou van jullie allebei en ik wil voor eeuwig en altijd voor jullie zorgen.

MARK Luister, ik ...

LULU Vertel ons het verhaal van het shoppen.

MARK Laat me nou, ik wil ...

ROBBIE Ja, kom op. Je herinnert je het verhaal van het shoppen toch nog wel.

(Pauze)

MARK Nou, goed dan.
Ik bekijk jullie terwijl jullie aan het shoppen zijn.

LULU Nee. Bij het begin beginnen.

MARK Daarmee begint het.

ROBBIE Nee, niet waar. Het begint met: 'zomer'.

MARK Ja. OK.
Het is zomer. Ik ben in een supermarkt. Het is heet en ik zweet. Ik plak helemaal. En ik kijk naar dat shoppende stel. Ik kijk naar jullie. En jullie glimlachen allebei. Jullie zien me en jullie weten ergens meteen dat ik jullie ga hebben. Jullie weten dat jullie geen enkele keuze hebben. Overgeleverd. Dan komt die vent naar me toe. Het is een dikke kerel. Dik en veel haar en een trainingspak en hij zegt:
Zie je dat stel bij de yoghurt?
Nou, zegt die vetzak, die zijn allebei van mij. Die zijn mijn bezit. Ze zijn mijn bezit, maar ik wil ze niet - want, weet je? - het is tuig. Tuig en ik haat ze. Wil je ze kopen?
Hoeveel?

Dat tuig. Laten we zeggen ... twee geeltjes. Ja, voor twee geeltjes kun je ze hebben.

Dus ik maak de deal. Ik geef het geld. En ik haal jullie. Ik hoef niets te zeggen want jullie weten het. Jullie hebben de transactie gezien.

En ik neem jullie allebei mee naar mijn huis.

En jullie zien het huis en als jullie het huis zien, weten jullie het. Snap je?

Jullie kennen deze plek.

En ik had al een kamer voor jullie klaar en ik breng jullie naar die kamer. En er is eten. En het is warm. En we leven de rest van ons leven tevreden en vet en gelukkig.

(Pauze.)

Luister. Ik wil dit niet zeggen. Maar ik moet.

Ik ga weg.

LULU Dope. Gek op dope.

MARK Niet meer.

ROBBIE Houdt meer van dope dan van ons.

MARK Luister. Luister nou 's. Dat is niet eerlijk. Ik haat dope.

LULU Maar koopt nog wel dope, hè?

MARK Nee. Ik ben van de dope af. Al tien dagen zonder dope. En ik ga weg.

ROBBIE Weg bij ons?

MARK Ja. Vanavond.

LULU Waar ga je naartoe?

MARK Ik wil met mezelf in het reine komen. Ik heb hulp nodig.

Iemand moet bij mij orde op zaken stellen.

ROBBIE Niet doen. Dat hoef je niet te doen. Wij helpen je.

LULU Wij stellen bij jou orde op zaken.

MARK Dat is niet genoeg. Ik heb meer nodig.

ROBBIE Jij gaat weg? En laat ons alleen?

MARK Ik ga hulp zoeken.

ROBBIE Hebben wij niet ons best gedaan? We hebben ons best gedaan.

Wat denk je dat wij hebben gedaan? Al die tijd. Opruimen ... als jij, jij ...

LULU Waarheen?

MARK Gewoon ergens.

LULU Vertel.

MARK Een centrum. Voor therapie.

LULU Kom je terug?

MARK Natuurlijk kom ik terug.

ROBBIE Wanneer?

MARK Nou, dat hangt helemaal af van hoe ik erop reageer. Op de therapie.
Een paar maanden.

ROBBIE Waar is het? Dan komen we op bezoek.

MARK Nee.

ROBBIE Wij komen bij je langs.

MARK Ik mag jullie niet zien.

ROBBIE Ik dacht dat je van me hield. Jij houdt niet van mij.

MARK Zeg dat niet. Dat is belachelijk.

LULU Hé. Hé, luister. Als je wilt gaan, ga dan.

ROBBIE Je houdt niet van mij.

LULU Kijk nou, wat je hebt gedaan. Kijk nou, wat je hem hebt aangedaan.
Waar wacht je nog op? Op een taxi? Wil je soms dat ik een taxi bel?
Of heb je er soms geen geld voor?
Ga je mij om geld vragen?
Of het geld soms gewoon pakken? Je hebt alles verkocht. Wat je hebt gestolen.

MARK Ja. Het gaat niet. Daarom ga ik.

LULU Ja. Dat is het beste. Nee. Want met ons zal het prima gaan.
Wij zullen ons prima redden. En ik denk, dat je misschien maar niet terug moet komen. Wij willen jou niet terug.

MARK Laten we eerst kijken hoe het afloopt.

LULU Wij zijn jouw bezit niet. Wij bestaan echt. Wij zijn mensen.
Wij redden ons wel. Ga weg.
Flikker toch op. Ga. GA.

MARK Tot ziens.

(MARK af.)

ROBBIE Hou hem tegen. Zeg dat hij moet blijven. Zeg dat ik van hem hou.

LULU Hij is al weg. Toe nou. Hij is weg.
Het komt wel goed met ons. We hebben hem niet nodig. We redden het wel.

SCENE TWEE

Sollicitatie-ruimte.

BRIAN en **LULU** zitten tegenover elkaar. **BRIAN** laat **LULU** een plastic bord met een afbeelding erop zien.

- BRIAN** En dan dat moment. Dat werkelijk fantastische moment. Vast en zeker het mooiste moment. Want, snap je, zijn vader is dood. Ja? De vader werd verpletterd - je voelt het verdriet in je op komen - verpletterd door een wilde kudde grote koeien. Op het ene moment, heer over alles voorzover zijn oog reikt. En dan ... een briesje, een windvlaag, het getrappel van honderden hoeven en hij is dood. Maar, het was geen ongeluk. Het was boze opzet. Snap je?
- LULU** Ja. Ik snap het.
- BRIAN** Als er problemen zijn. Als er onduidelijkheden zijn. Gewoon vragen.
- LULU** Natuurlijk.
- BRIAN** Want ik wil dat je het kunt volgen.
- LULU** Absoluut.
- BRIAN** Goed, dan zijn we ... er is ...
- LULU** Verpletterd door een kudde wilde grote koeien.
- BRIAN** Verpletterd door een kudde wilde grote koeien. Ja.
- LULU** Maar, het was geen ongeluk.
- BRIAN** Goed. Voortreffelijk. Precies. Het was geen ongeluk. Het zag er misschien uit als een ongeluk. Maar nee. Het was opgezet door de oom. Omdat -
- LULU** Omdat hij altijd al Koning wilde worden.
- BRIAN** Ik dacht dat je zei, dat je hem niet had gezien.
- LULU** Is ook zo. Intuïtie. Ik heb een prima intuïtie. Dat is een van mijn goede eigenschappen. Ik ben een intuïtief mens.
- BRIAN** Is dat zo?
- (BRIAN schrijft 'intuïtief' op een notitieblok.)*
- BRIAN** Goed. Intuïtief. Kan van pas komen.

LULU Hoewel ik natuurlijk ook mijn rationele kant heb. Waar nodig.

BRIAN Dus je zou kunnen stellen, dat je van orde houdt?

LULU Orde. O ja. Absoluut. Alles op zijn plaats.

(BRIAN schrijft op 'houdt van orde'.)

BRIAN Goed. Dus, nu is de vader dood. Vermoord. Door de oom.

En de zoon is volwassen geworden. En weet je - hij lijkt op zijn vader. Precies hem. En dan komt er zo'n aapachtig soort iets naar hem toe. En die aap zegt: 'Het is tijd om met je dode vader te praten.' Dus hij loopt naar de rivier en hij kijkt erin en hij ziet -

LULU / Zijn eigen spiegelbeeld.

BRIAN zijn eigen spiegelbeeld. Heb je hem echt nooit gezien?

LULU Nooit.

BRIAN Maar dan ... gaat het water golven, wordt troebel. Totdat hij een geest ziet.

Een geest of een herinnering die naar hem kijkt. Zijn ...

(Pauze.)

Neem me niet kwalijk. Hier wordt het aangrijpend. Er schiet een brok in je keel. En dan ... ziet ... hij ... zijn ... vader.

Mijn zoontje. Als we bij deze scène zijn en ik kijk op, heeft hij dikke tranen in zijn ogen. Hij voelt het net zoals ik.

Want nu spreekt de vader. En hij zegt: 'De tijd is gekomen. Het is tijd voor jou om je plaats in te nemen in de Cyclus van het Bestaan (of zoiets). Jij bent mijn zoon en de ene ware Koning.'

En hij weet wat hem te doen staat. Hij weet wie hij moet doden.

En dat is het moment. Dat is onze lievelingsscene.

LULU Dat begrijp ik. Ja.

BRIAN Denk jij, dat je ergens op je vader lijkt?

LULU Nee. Niet echt. Niet erg.

BRIAN Op je moeder?

LULU Misschien. Soms. Ja.

BRIAN Weet je wie je ouders zijn?

LULU Natuurlijk. We ... hoe heet het, vieren nog altijd. Kerstmis.

We vieren samen Kerstmis. Meestal.

(BRIAN schrijft op 'viert Kerstmis'.)

BRIAN Er zijn zoveel dolende zielen tegenwoordig. Vind je ook niet?

LULU Ik denk dat dat waar is. Ja.

BRIAN En sommigen komen hier. Ze rekenen op mij. Jij rekt ook op mij, niet?
Of niet soms?

LULU Ja. Ik reken op u.

BRIAN *(geeft haar het bord)*

Hier. Pak beet. Houd het gewoon naast je omhoog. Kijken, of je de juiste uitdrukking hebt. Glimlach. Kijk geïnteresseerd. Want dit is iets speciaals. Hier zou je geen afstand van willen doen. Kun je mij die uitdrukking geven?

(LULU probeert de uitdrukking.)

BRIAN Dat is goed. Heel goed. Onze kijkers moeten geloven dat wat wij ze aanbieden, iets speciaals is. Voor het juiste bedrag - is het leven gemakkelijker, rijker, schenkt het meer voldoening. En jij moet dat ook geloven. Denk je dat je dat kunt?

(Opnieuw probeert LULU de uitdrukking.)

BRIAN Goed. Dat is heel goed. Van jouw niveau krijgen we er niet veel.

LULU Echt waar?

BRIAN Nee. Dit is echt heel ... uitzonderlijk.

LULU Tja. Dank u. Bedankt.

BRIAN En nu: 'Nog maar enkele in voorraad. Dus bel dit nummer nu.'

LULU Nog maar enkele in voorraad. Dus bel dit nummer nu.

BRIAN Voortreffelijk. Natuurlijk. Professioneel. Voortreffelijk.

LULU Ik heb een opleiding gehad.

BRIAN Dus je bent ...?

LULU Ik ben een professionele actrice.

(BRIAN schrijft op 'professionele actrice'.)

BRIAN Ik herken je niet.

LULU O nee? Tja, vast niet.

BRIAN Doe eens wat voor me.

LULU U wilt dat ik ...?

BRIAN Ik wil je wat zien acteren.

LULU Daar heb ik niet aan gedacht. Ik heb niets voorbereid.

BRIAN Kom nou. Je bent een actrice. Je kunt toch wel wat acteren.

Een actrice - als ze niet op verzoek kan acteren, wat stelt ze dan voor?

Niets

LULU Goed dan.
(LULU staat op.)

LULU Ik heb dit stukje eigenlijk nog nooit gedaan. Met iemand erbij.

BRIAN Geeft niet. Je doet het nu.

LULU Er zal een tijd komen, dan zal iedereen het weten, waarom dit alles, waartoe al dit lijden.

BRIAN Doe je jasje uit.

LULU Wat zegt u?

BRIAN Ik vraag je of je jasje uit wilt doen. Je kunt niet acteren met je jasje aan.

LULU Nou, ik vind dat dat helpt.

BRIAN Hoezo?

LULU Mijn personage.

BRIAN Ja. Maar mij helpt het niet. Ik moet jouw talenten beoordelen en jij staat daar in je jasje te acteren.

LULU Ik houd het liever aan.

BRIAN *(staat op)*
Goed. Ik roep mijn secretaresse. Of kun je de uitgang zelf vinden?

LULU Nee.

BRIAN Wat bedoel je - nee?

LULU Ik bedoel ... alstublieft, ik wil deze baan zo graag.
Ik wil voor deze baan in aanmerking komen.

BRIAN Dan gaan we door. Zonder jasje. Ja?
(LULU doet haar jasje uit. Twee diepvriesmaaltijden vallen op de grond.)

BRIAN Kijk eens aan.
(Ze willen allebei de maaltijden oppakken. BRIAN is er het eerst bij.)

BRIAN Exotisch.

LULU Daar zijn we hartstikke gek op. Dat eten we. 's Avonds.

BRIAN Heb je hiervoor betaald?

LULU Ja.

BRIAN In je jasje gestopt. Heb je er voor betaald?

LULU Ja.

BRIAN Kijk me in de ogen. Heb. Jij. Betaald?

LULU Nee.

BRIAN Gestolen goederen.

- LULU** We moeten eten. We moeten ons zien te redden.
Ik doe het niet voor mijn plezier. Ik ben geen winkeldief. Van aard. Van nature ben ik iemand die wil werken. Ik heb werk nodig. Alstublieft.
- BRIAN** Jij bent een actrice, maar stelen doe je omdat het nodig is.
Tenzij je mij ervan kunt overtuigen dat ik jou nodig heb. Goed. Ga door.
Acteer nog wat.
Hemd uit.
- LULU** Hemd ...?
- BRIAN** Ga door zonder dat ... (wat is het ...?) ... bloesje.
(LULU trekt haar bloesje uit.)
- LULU** Er zal een tijd komen, dan zal iedereen het weten, waarom dit alles, waartoe al dit lijden, er zullen geen geheimen meer zijn en tot dan moeten wij leven ... moeten werken, alleen maar werken! Morgen zal ik alleen gaan ...
- BRIAN** *(onderdrukt een snik)*
O God.
- LULU** Het spijt me. Zal ik ophouden?
- BRIAN** Ga door. Alsjeblieft.
- LULU** Morgen zal ik alleen gaan, ik zal op school les geven en mijn hele leven wijden aan hen, die het misschien nodig hebben. Nu is het herfst, binnenkort komt de winter, die alles met sneeuw bedekt, en ik zal werken, werken ...
Dat was alles.
(LULU trekt haar hemd en jasje aan.)
- BRIAN** *(wist een traan weg)*
Perfect. Briljant. Heb je dat zelf verzonnen?
- LULU** Nee. Dat heb ik geleerd. Uit een boek.
- BRIAN** Briljant. Dus jij denkt dat je kunt verkopen?
- LULU** Ik weet dat ik kan verkopen.
- BRIAN** Omdat je een actrice bent?
- LULU** Dat helpt.
- BRIAN** Je schijnt veel vertrouwen in jezelf te hebben.
- LULU** Is ook zo.